

TOP-TARISZNYA

BÁCS-KISKUN VÁRMEGYE MEGÚJULT – A BÁCS-MEGYEHÁZA ÚJSÁG MELLÉKLETE

VASKÚT, GARA

12,4 milliárd forint érkezett járásunkba

Nem csak a Garán és Vaskúton élők örülhetnek annak, hogy megépült a két település közötti kerékpárút. A 9 kilométeres szakasz ugyanis a korábban megvalósult Baja–Vaskút-vonal folytatása, így ezen a területen csaknem 20 kilométer hosszan közlekedhetnek az eddiginél biztonságosabban a kerékpározók.

Mindez nemcsak a szabadidős kerékpározásnak kedvez, hanem megkönnyíti a munkába járást is. A beruházás ezenkívül

csökkenti a szén-dioxid-kibocsátást és a zajterhelést. Vaskút és Gara önkormányzata konzorciumban valósította meg a kerékpárút-építést, amelyre 640 millió forint támogatást nyertek a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból (TOP).

A Bajai járásban összesen több mint 12,4 milliárd forintnyi beruházás valósult meg az elmúlt években a TOP-támogatásoknak köszönhetően.

A legjelentősebbekről a 7–8. oldalon olvashat.

Csátalja 7. oldal

Szeremle 7. oldal

Érsekcsanád 8. oldal

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

A 2023 végével befejeződött Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében Bács-Kiskunban történelmi léptékű, több mint 100 milliárd forint értékű fejlesztéssorozat valósult meg. A vármegye közül itt volt a leghatékonyabb a forrásfelhasználás, és a támogatásokból mind a 119 településre jutott.

A TOP a 2014–2020-as időszak legnagyobb forráskerettel rendelkező területi operatív programja volt (amely a gyakorlatban 2017-ben kezdődött és 2023-ban fejeződött be). Azokat a fejlesztéseket támogatta az országban, amelyek nem Budapest

és Pest vármegye területén valósultak meg. Célja elsődlegesen a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása volt.

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen **782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben**. A projektek döntő többségét a vármegye önkormányzata menedzselte.

(Folytatás a második oldalon.)

„A legnagyobb eredmény, hogy minden településre jutott fejlesztés”

TOP-beruházások: a gazdaságfejlesztés volt az első számú cél. A részletekről Kicsiny László ügyvezetővel beszélgettünk. 4. oldal

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen 782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben.

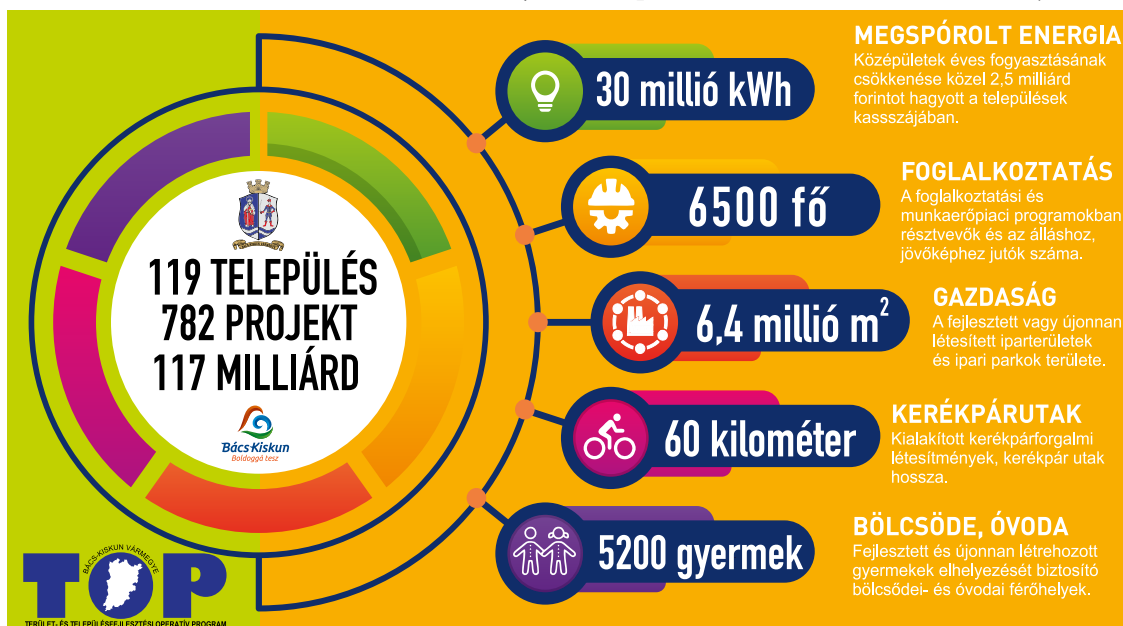
(Folytatás az első oldalról.)

Alapelv volt, hogy mindehova jusson fejlesztési forrás, ezáltal mind a 119 településen valósult(ak) meg fejlesztés(ek). A vármegyeik között Bács-Kiskun volt a leghatékonyabb a forrás-felhasználás tekintetében: gyakorlatilag a rendelkezésre álló teljes támogatási összeget sikerült lehívnia és felhasználnia.

Ami a részleteket illeti, a települések sokat profitálhattak a gazdasági környezet fejlesztéséből. Nemcsak

ipari parkok és iparterületek létesültek, bővültek vármegyeszerte, hanem közterek, utak, kerékpárutak épültek és újultak meg, közlekedésfejlesztési beruházások valósultak meg, valamint jelentősen nőtt a korszerű bölcsődei és óvodai férőhelyek száma. Jutott forrás a fenntartható turizmusfejlesztésre is. Így valósult meg a bugaci Arany Monostor, a szanki Kiskun Emlékhely vagy éppen a megyei önkormányzat által üzemeltetett Bor Bagoly Pince Nemesnádudvaron. Önkormányzati épületek

sora újult meg, illetve – a klímavédelmet is szem előtt tartva – vált energetikai szempontból jóval hatékonyabbá. Ehhez hasonlóan az is egyaránt településfejlesztési és klímavédelmi célokat szolgált, hogy csaknem száz csapadékvíz-elvezető rendszer újult meg és bővült a vármegye településein, segítve a csapadék helyben tartását. A helyi szolgáltatások az orvosi rendelők és szociális intézmények felújításával-építésével tovább javultak. Ennek eredményeként a vármegye lakosságának csaknem fele ma jobb

Évente két alkalommal a polgármesteri fórum ad helyet a településvezetők szakmai konzultációjának.

egészségügyi szolgáltatásban részesül, mint korábban). A több mint 2 milliárd forinttal finanszírozott foglalkoztatási paktumok – a mentorálások, képzések, átképzések, foglalkoztatási támogatások – hozzájárultak a gazdasági teljesítmény növekedéséhez és a foglalkoztatás bővüléséhez is hozzájárultak.

A projektek egy része a közösségépítést, illetve a helyi és a vármegyei identitás erősítését szolgálta. Így született meg például a Legenda út 1., 2. és a Meseföld 1., 2. kötetek, illetve más kiadványok, rajzfilmek, dokumentumfilmek. Sőt ennek segítségével vált finanszírozhatóvá a Petőfi200 emléke-

vek számos projektje, rendezvénye és kiadványa.

Mindeközben már elkezdődött a 2021 és 2027 közötti európai uniós költségvetési ciklusban futó TOP Plusz program előkészítése és megvalósítása. A támogatási források az alábbi célokat szolgálják: településfejlesztés, helyi gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás, energetikai beruházások, klímavédelem, egészségügyi, szociális, köznevelési, közszolgáltatási fejlesztések. Ezen a programon keresztül a hét év alatt további százmilliárd forint támogatás érkezik Bács-Kiskun vármegyébe, újabb lendületet adva a történelmi léptékű fejlődésnek.

Bács-Kiskun turisztikai gyöngyszeme az elkészült bugaci Arany Monostor látogatóközpont.

Turisztikai és mobilitási szempontból is fontos kerékpárutak épültek, kapcsolódtak a meglévő hálózathoz.

Több mint 400 vállalkozás kapott lehetőséget az új gazdaságfejlesztési beruházások kapcsán.

TOP-BERUHÁZÁSOK

A gazdaságfejlesztés volt az első számú cél

Bács-Kiskun vármegyében a Terület- és Településfejlesztési Projektből finanszírozott, csaknem 800 megvalósult beruházás közül több mint félezeret a Bács-Kiskun Megyei Fejlesztési ügynökség menedzselte az elmúlt hét esztendőben. A részletekről **Kicsiny László** ügyvezetővel beszélgettünk.

Az ügynökség szlogenje úgy szól, hogy „Társ a fejlesztésben”. Mit jelent ez a gyakorlatban?

Az elmúlt években a TOP, vagyis a Terület- és Településfejlesztési Projekt kifejezéssel minden vármegyei településen találkozhatunk az ott élők, hiszen még a legkisebb falvakba is jutott ilyen beruházás. Bács-Kiskunban 782 projekt valósult meg – ezek közül több mint félezeret az ügynökségünk menedzselte. Ez azt jelenti, hogy pályázatok, projektek előkészítésében, lebonyolításában és a fenntartási időszak adminisztrációjában segítjük a települési önkormányzatokat Bács-Kiskun-

ban. Azt gondolom, hogy a munka során pozitív és közvetlen kapcsolat alakult ki az önkormányzatokkal.

A közös munka meglehetősen jó hatékonysággal zajlott, hiszen a vármegyék rangsorában Bács-Kiskun az első a forrásfelhasználás tekintetében. Mit jelent ez a számok tükrében?

Az elmúlt hét éves időszakot tekintve nemcsak időben, de értékben is Bács-Kiskun bizonyult a leghatékonyabbnak. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag teljes mértékben sikerült felhasználni a rendelkezésre álló támogatási keretet. Sőt! Annak idején 63 milliárd forinttal indult el a megyei

TOP-forráskeret. Miután a többi vármegyénél voltak jelentős visszahulló források, és árfolyamnyereséggel is lehetett számolni, volt lehetőségünk többlettámogatásokat igényelni. A keretösszeg így jóval 100 milliárd forint

nyek figyelembevételével. Az egyik legfontosabb eredményünknek azt tekintem, hogy kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés. Az elmúlt több mint két évtizedet figyelembe véve

„kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés...”

főlé nőtt. Az egyes beruházások támogatási összegét ráadásul a települések 100 százalékban megkapták előlegként.

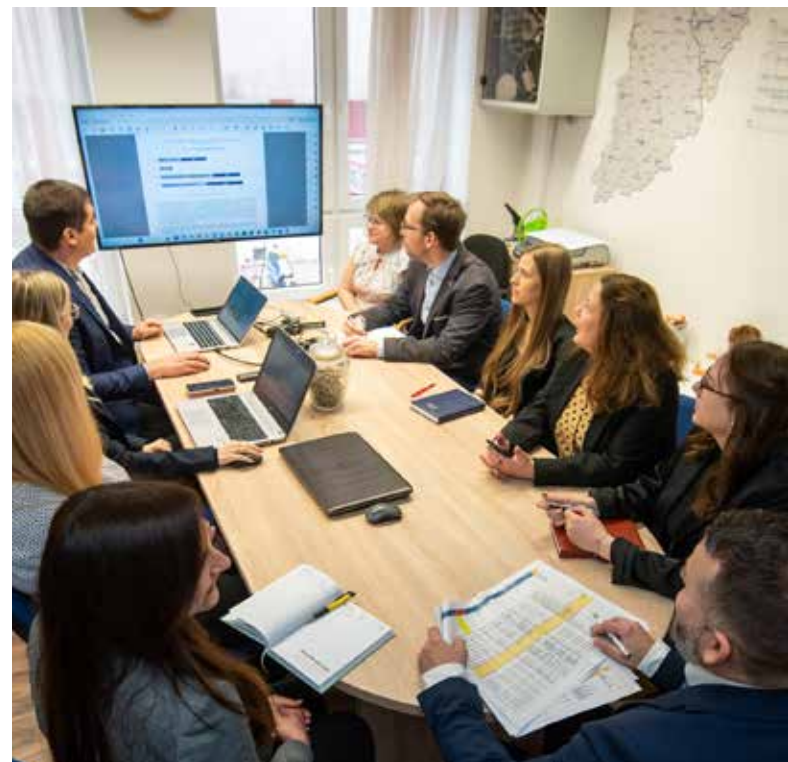
A hatékonyság az önkormányzatokkal folytatott csapatmunka mellett annak is köszönhető, hogy már a TOP indulása előtt elkezdődött a közös gondolkodás: egy összehangolt fejlesztési tervet vázoltunk fel a települési igé-

nem emlékszem olyan pályázati ciklusra, amelyben ez megvalósult volna.

A TOP 2023. év végével lezárult, minden projekt záróbeszámolóját beadtuk.

Melyek azok a területek, amelyekre hangsúlyosabban jutott támogatás?

Uniós előírás volt, hogy a TOP-keret 60 százalékát gazdaságfejlesztésre kell fordítani – ez meg is valósult.

Az ipari területek fejlesztése mellett idesorolhatók a turisztikai beruházások, illetve az óvodai, bölcsődei fejlesztések is. Utóbbiak nagymértékben segítik a munkába visszatérést a gyermekvállalást követően. De a közlekedési projektek is a gazdaságfejlesztést szolgálták, segítve a munkába járást.

A konkrét fejlesztések közül sokat ki lehetne emelni, annál is inkább, mivel egy kistépülés számára a 25-30 millió forintból megvalósuló beruházás is nagyon fontos projektnek számít. A legnagyobb projektek közül talán a zöldváros-beruházások voltak a legjelentősebbek, támogatási összeget és volument tekintve egyaránt. Rendkívül szép városfejlesztési tervek valósultak meg például Kiskunfélegyházán vagy Lajosmizsén, és számottevő beruházások voltak további hét városban.

Kifejezetten jó tapasztalatunk volt az olyan gazdaságfejlesztési projektek kapcsán is, amikor ipari területek, csarnokok, inkubátorházak valósultak meg. A gazdasági élet beelőzött minket: ezek a létesítmények gyorsabban bérlőre vagy gazdára találtak, mint ahogy vártuk – mégpedig egytől egyig. **Az ügynökségnek is van saját gazdaságfejlesztési projektje. Erről mit kell tudni?**

Nagyon szerettünk volna saját beruházást megvalósítani egy olyan helyen, amelyet ismerünk, és tudjuk, hogy van növekedési potenciálja. A választásunk

Ballószögre esett: egy modellprogram keretében itt építettünk egy csaknem ezer négyzetméteres ipari csarnokot. Jelenleg a használatba vételi eljárás van folyamatban, ezt követően keresünk majd bérlőt. Vannak is már potenciális jelentkezők. Azt gondoljuk, hogy ez olyan beruházás, ami az ügynökségnek – így a vármegyei önkormányzatnak – bevételt termel, és a településen is adóbevételeket eredményez, munkahelyeket teremt. Hosszú távon terveink között szerepel, hogy a vármegye más térségeiben is megvalósítsunk hasonló beruházásokat.

Elkezdődött a következő uniós költségvetési ciklushoz kapcsolt TOP Plusz-támogatások pályázatása, sőt Bács-Kiskunban már vannak megvalósult projektek is. Itt mekkora összegről beszélhetünk majd a következő években?

Az elkövetkező hétéves időszakra vonatkozó keretösszeg több mint 80 milliárd forint. Ahogy az előző ciklusban, úgy most is számíthatunk arra ugyanakkor, hogy ez az összeg menet közben növekedni fog. Ráadásul a megyei jogú városaink – Kecskemét és Baja – külön kerettel rendelkeznek. A támogatandó területek nagyrészt változatlanok maradtak, még ha más néven vagy konstrukcióban jelennek is meg a felhívásokban. Az „Élhető települések” nevű felhívás például kifejezetten kedvelt az önkormányzatok

Az első TOP Plusz pályázatok támogatói szerződésének aláírása a vármegyházán.

körében, hiszen ezen belül lehet kerékpárútra, csapadékvíz-hálózatra, közlekedésfejlesztési projektekre vagy éppen közösségi terek fejlesztésére pályázni. Azt gondolom, hogy nemcsak az ügynökségnek, hanem az önkormányzatoknak is tekintélyes tapasztalataik vannak már az elmúlt évekből. Ennek köszönhető, hogy gyorsabban és hatékonyabban tudtuk elkezdni ezt az időszakot, és már van befejezett TOP Plusz-projektünk. Ha nem lassul le a rendszer, és ezt a tempót tartjuk, akkor sokkal előbb fognak megvalósulni a tervezett a beruházások, mint az előző időszakban.

A TOP Plusz-pályázatok keretében is minden vármegyei településen lesz új fejlesztés.

„A TOP támogatta a város dinamikus fejlődését”

Kiskunfélegyháza az elmúlt években összesen több mint 5 milliárd forint fejlesztési támogatást nyert el a TOP-ból.

Ebből a forrásból bővítették például az Ipari Parkot, ahol a 18 új közművesített ingatlan közül tízre már van betelepülési szándék, előszerződésekkel rögzítve.

Összesen huszonhat intézmény energetikai felújítása is megtörtént a városban. A telepített napelemekkel megtermelt villamos energia 10 millió forint nagyságrendű megtakarítást jelent az önkormányzatnak.

A szintén a TOP-ból finanszírozott zöldváros-program keretében megújult belvárosi téregyüttest a helyi közösség igényeit szem előtt tartva alakították ki.

Az árnyékos ülőhelyek és a rekreációt segítő zöldfelületek a közösségi élet színterei. Az áthaladó kerékpárút és a parkolók racionalizálása hozzájárult egy zöld, emberközpontú belváros kialakításához.

Kiskunfélegyházán egy új óvoda és egy új bölcsőde is épült, ami nemcsak a korábbi túlszűfoztságot és kapacitáshiányt segített felszámolni, hanem nőtt a település népességmegtartó képessége is, és a kisgyermekes szülők könnyebben térhetnek vissza a munkaerőpiacra.

A Kiskunfélegyházi és Kiskunmajsai járás telepü-

KISKUNFÉLEGYHÁZA

léseit érintő foglalkoztatási paktum is komoly támogatást jelentett az itt élőknek és az itt működő vállalkozásoknak: a tervezettnél többben, 219 fő jutott álláshoz ennek nyomán.

„A TOP-ban megvalósult

projektjeink a lehető legnagyobb mértékben támogatták a város dinamikus fejlődését, eredményeinek hatása hosszú távon érezhető, és a további fejlesztések alapjául szolgál” – hangsúlyozta Csányi József polgármester.

Új piac élénkíti a helyi gazdaságot

BAJA

Sok nagy volumenű TOP-beruházás valósult meg a vármegyében. Érdekes kiemelni a bajai Városi Piac felújítását, hiszen ez nemcsak a városképet javította, hanem a helyi és térségi gazdaságra is jótékony hatást gyakorolt.

A beruházás során a Városi Piac teljes, csaknem tízezer négyzetmé-

ternyi területe megújult. A Miklós utcai telekhatáron új, korszerű, kétszintes piaccsarnok épült összesen mintegy kétezer négyzetméter hasznos alapterülettel. Megújult ezenkívül a fedett-nyitott, több mint félezer árusítóegységet magába foglaló árusítótér, a kapcsolódó infrastruktúrális elemek és a zöldfelü-

let is. Az újonnan kialakított közösségi terek méltó helyszínévé váltak a helyi identitást, közösségformálást, környezettudatosságot erősítő akcióknak. Az 1,3 milliárd forintból újjáépült piac elnyerte a Fejér Vármegyei Építészakadémia Molnár Tibor-díját is.

A zöldváros-programhoz kapott csaknem 85 millió forint többlettá-

mogatásból megújult továbbá a Dr. Alföldi József tér burkolata, valamint zöldfelülete, és egy vadonatúj játszótér kialakítására is sor kerülhet. A kihelyezett játékok mellett a játszótér területén, illetve a járda mellett összesen 440 növény, köztük lombos fa, cserje, évelő és díszfű díszíti majd a zöldterületet.

CSÁTALJA

Könnyebbé vált a közlekedés

A tömegközlekedést és ezen belül a helyiek munkába járását segíti az a beruházás, amelynek keretében egy új buszforduló valósult meg Csátalján.

A projekt részeként két buszöblöt is kialakítottak, cserélték a buszmegállókat, valamint épült egy fedett kerékpártároló. A munkába induló helybéliek így kerékpár-

jukat fedett helyen zárhatják le. Az önkormányzat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból 62 millió forintot nyert a beruházásra, amelynek keretében 1200 méter hosszan térköves járdákat is építettek. Ezenkívül egy kistraktort vásároltak, amely alkalmas a kerékpárút és a járda takarítására, valamint fűnyírásra.

Magasabb színvonalú ellátás

SZEREMLE

Nemcsak fejlesztették, hanem ki is bővítették a Szeremlei Bóbita Napköziotthonos Óvoda és Szociális Szolgáltató intézményt. Az óvoda két új csoportszobával, tornaszobával gazdagodott, és jutott forrás fejlesztőjátékok, sportszerek beszerzésére is. Ennek eredményeként a kisgyermek még magasabb színvonalú el-

látásban részesülhetnek. A beruházás egyúttal hozzájárul az itt élő és kisgyermekeket nevelő szülők visszatéréséhez a munkaerőpiacra, ezáltal a foglalkoztatás növeléséhez.

A fejlesztésre és bővítésre az önkormányzat 160 millió forint támogatást nyert el a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból.

MINIBÖLCSI A LEGKISEBBEKNEK

Egy csoportszobás, 7 férőhelyes minibölcsőde létesült Dávodon, segítve ezzel a gyermeket nevelő szülők visszatérését a munkaerőpiacra, és egyben két új munkahelyet teremtve. A bölcsit egyúttal bebútorozták, valamint egy gumilapos játszóudvar is épült a gyerekek számára. A beruházáshoz az önkormányzat 88 millió forint támogatást nyert a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program vármegyei keretéből.

DÁVOD

ENERGIAHATÉKONY LETT AZ ISKOLA

A 21. század követelményeinek megfelelően energiatakarékossá és költséghatékonyá vált az érsekalmi általános iskola működtetése, miután sor került az épület felújítására. Ennek során korszerűsítették a teljes fűtésrendszert, valamint a villamos hálózatot, továbbá hőszigetelték az épületet, lecserélték a tetőhéjazatot és a külső nyílászárókat. A beruházásra több mint 50 millió forintot nyert az önkormányzat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból.

ÉRSEKHALMA

TURISZTIKAI CÉLPONT LETT

A Duna-völgyi-főcsatorna partján álló egykori verandás parasztház felújításával Sükösd nemcsak egy faluházzal gyarapodott, hanem egy izgalmas közösségi térrel is, ahol megismerhető a térség történelme, élővilága, kultúrája és hagyományai. Kuriózum, hogy akár a főcsatornán érkező is megközelíthető. A faluház a vízitúrázók számára fontos állomás vagy akár úti cél is lehet.

A felújítás több mint 172 millió forintos TOP-forrásból valósult meg.

A CSALÁDOKAT SEGÍTIK

A legkisebbek kényelmét és biztonságát szolgálja, a családok számára pedig nagy segítséget jelent a bölcsődék létrehozása minden településen. A növekvő gyermeklétszám tette indokolttá Felsőszentivánon is a már meglévő, egy csoportszobás minibölcsőde bővítését, amelyet egy korábbi szolgálati lakásból alakítottak ki – kiszolgálóhelyiségekkel együtt, hét férőhellyel. TOP-forrásból erre a célra 53 millió forintot fordíthatott a település.

Nagy fejlesztés a kis településen

BÁCSSZENTGYÖRGY

Az energetika korszerűsítések korát éljük, mivel fontos szempont minden településen az intézmények költségkímélő működtetése. Ez a fontossági sorrend elején foglal helyet mind a nagyobb városokat érintő-

en, mind a legkisebb településeken. Az alig száz főt számláló határ menti községben, Bácsszentgyörgyön is a takarékoságra törekedtek, ezért így a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében több

mint ötvenmillió forintból végezték el a Községháza energetikai korszerűsítését. A külső szigetelés, a nyílászárók cseréje, valamint a fűtésrendszer fejlesztése valósult meg a beruházásnak köszönhetően.

Vonzerő a vállalkozások számára

ÉRSEKCSANÁD

A térségi és helyi gazdaságfejlesztés Érsekcsanádön is fontos szempont.

A meglévő iparterület elérhetőségét biztosító utak felújítására, a burkolat megerősítésére több mint háromszázhetvenmillió forintot fordíthattak a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programnak (TOP) köszönhetően.

A beruházás célja nem kevesebb, mint a Dunai révhez vezető út mentén elhelyezkedő ipari, mezőgazdasági üzemek, vállalkozások telephelyének, ipari csarnokainak, tárolóinak megközelítését a meglévő külterületi utakon, a biztonságos közlekedés szem előtt tartásával alakítsák ki, ezzel segítve a vállalkozásokat.